

Udkast, den 15. marts 2007

Fremsat den {FREMSAT} af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Kapitel 1

Formålet med ungdomsuddannelsen

§ 1. Formålet med ungdomsuddannelsen er, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.

Stk. 2. Ungdomsuddannelsen retter sig mod unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse.

Kapitel 2

Kommunalbestyrelsens tilbud om en ungdomsuddannelse

§ 2. Unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov har et retskrav på en ungdomsuddannelse. Kommunalbestyrelsen sørger for, at de omhandlede unge, der er tilmeldt kommunens folkeregister, i forbindelse med undervisningspligtens ophør tilbydes en 3-årig ungdomsuddannelse efter denne lov, jf. dog § 3, stk. 2.

Stk. 2. Den unge skal have modtaget kommunalbestyrelsens tilbud efter stk. 1 inden det fyldte 25. år. Ungdomsuddannelsen skal være færdiggjort senest 5 år efter, at ungdomsuddannelsen er påbegyndt.

Kapitel 3

Fremgangsmåden ved fremsættelse af ungdomsuddannelsetilbuddet og indholdet af ungdomsuddannelsen

§ 3. Kommunalbestyrelsen sikrer, at unge, der har forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte, orienteres om uddannelses tilbuddet efter denne lov. Orienteringen gives i forbindelse med, at den unge afslutter undervisningen i folkeskolen eller en fri grundskole.

Stk. 2. Ungdommens Uddannelsesvejledning indstiller efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen kan i fornødent omfang suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i kommunen eller i andre kommu-

ner, herunder udtalelser fra pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget.

Stk. 3. Den i stk. 2. nævnte indstilling skal tillige indeholde en foreløbig uddannelsesplan, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved fremsættelse af tilbud om ungdomsuddannelsen, herunder inddragelse af den unge og forældrene, skriftlighed ved fremsættelsen af tilbuddet og tidsforløbet for fremsættelsen af tilbuddet.

§ 4. Ungdomsuddannelsen skal for den enkelte unge i videst muligt omfang tilrettelægges under hensyntagen til den unges kvalifikationer, modenhed og interesser. Ungdomsuddannelsen skal udgøre et planlagt og koordineret forløb.

Stk. 2. Ungdomsuddannelsen indledes med afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder, herunder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse. I forbindelse med afklaringsforløbet udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning sammen med den unge og forældrene en individuel uddannelsesplan, som indeholder en oversigt over de aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold, som den unge skal tilbydes. I uddannelsesplanen kan også indgå elementer, der leveres af daghøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, højskoler, produktionsskoler, erhvervsskoler, værksteder og andre institutioner.

Stk. 3. Ungdommens Uddannelsesvejledning sørger for, at den i stk. 2 nævnte uddannelsesplan justeres efter behov og mindst en gang årligt.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsesplanen, herunder planen for undervisningen.

§ 5. Ungdomsuddannelsen består af elementer af undervisning og praktiske aktiviteter, herunder praktik i virksomheder og institutioner.

Stk. 2. Undervisningen gives inden for følgende områder:

- 1) Fag og aktiviteter, herunder bo-undervisning, der fremmer den unges personlige udvikling og mulighed for at deltage selvstændigt og aktivt i samfundslivet.
- 2) Fag og aktiviteter, der fremmer den unges evne til at indgå i sociale sammenhænge og til at få et selvstændigt og aktivt fritidsliv.
- 3) Fag og aktiviteter, der er rettet mod udvikling af kompetencer til brug i uddannelses- og/eller beskæftigelsessituationer.

Stk. 3. Praktikdelen af uddannelsen skal bidrage til at opfylde målene i uddannelsesplanen ved at bibringe den unge

- 1) arbejds erfaring og lignende, der sikrer kvalifikationer, der er relevante på arbejdsmarkedet eller for udviklingen af de personlige kompetencer,
- 2) erfaringer med arbejde og samarbejde, der er nødvendige for at opnå en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet og for at deltage i et aktivt voksenliv, og
- 3) indsigt i strukturen og arbejdsforholdene på en arbejdsplads.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om undervisningen og de praktiske aktiviteter.

§ 6. Undervisningstimetallet, der skal være til rådighed for deltagerne i ungdomsuddannelsen, skal mindst udgøre 840 timer årligt. Ved fastlæggelsen af undervisningstiden regnes 60 minutters undervisning lig med 1 undervisningstime.

Stk. 2. Praktiske aktiviteter, herunder praktik, kan højst udgøre 280 timer årligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra den unge og forældrene fravige stk. 2, når særlige grunde taler for, at det er til den unges bedste.

Stk. 4. Praktiske aktiviteter, herunder praktik, og undervisning i andre uddannelsesinstitutioner indgår i undervisningstimetallet efter stk. 1. Disse aktiviteter indgår i det årlige undervisningstimetallet med 4,2 timer pr. dag.

§ 7. Hvis den unge afbryder ungdomsuddannelsen efter eget ønske, på grund af sygdom eller af andre grunde, kan den unge anmode om at genoptage uddannelsen. Anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske inden det fyldte 25. år. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen forlange, at der skal ske en ny visitation i henhold til § 3, stk. 1 og 2.

§ 8. Ved ungdomsuddannelsens afslutning udstedes et kompetencepapir, der skal indeholde en beskrivelse af de opnåede kompetencer. Kompetencepapiret skal desuden indeholde en vurdering af den unges opfyldelse af målene for hele uddannelsen og for de enkelte uddannelsesdele.

Stk. 2. Afbrydes ungdomsuddannelsen udstedes et kompetencepapir for de færdiggjorte uddannelsesdele.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kompetencepapirenes udformning og indhold.

Kapitel 4

Befordring m.v.

§ 9. Kommunalbestyrelsen sørger for eller afholder udgifterne til fornøden befordring mellem hjem eller fast aflastningshjem og uddannelsesinstitution eller praktiksted for unge, der deltager i ungdomsuddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om befordring.

§ 10. Kommunalbestyrelsen sørger for, at de nødvendige undervisningsmidler stilles vederlagsfrit til rådighed for deltagerne.

Kapitel 5

Forsøg, klage m.v.

§ 11. For at fremme forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde kan undervisningsministeren fravige lovens bestemmelser med undtagelse af bestemmelserne i kapitel 1.

Stk. 2. Efter undervisningsministerens bestemmelse kan staten yde tilskud til forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde.

§ 12. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for en højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser om tilbud eller afslag på tilbud om en ungdomsuddannelse kan af den unge indbringes for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a i lov om folkeskolen. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen.

§ 13. Undervisningsministeren kan til varetagelse af blandt andet lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver, meddelt af kommunalbestyrelsen og regionsrådet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, herunder uddannelsesinstitutioner, samt om anvendelse af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Kapitel 6

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 14. Loven træder i kraft den 1. august 2007.

Stk. 2. Lovens tages op til revision senest i folketingsåret 2011-2012.

§ 15. Unge under 25 år, der har afsluttet et ungdomsuddannelsesforløb i henhold til lov om specialundervisning for voksne inden den 1. august 2007, har ikke krav på et ungdomsuddannelses tilbud efter § 2, stk. 1.

Stk. 2. Unge under 25 år, der pr. 31. juli 2007 deltager i et uafsluttet ungdomsuddannelsesforløb efter lov om specialundervisning for voksne, er omfattet af denne lov. Ungdomsuddannelses tilbuddets afkortes dog med den periode, hvor den pågældende har deltaget i ungdomsuddannelsesforløbet i henhold til lov om specialundervisning for voksne.

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget har til formål at sikre, at unge med særlige behov, der ikke har mulighed for at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte, tilbydes en 3-årig ungdomsuddannelse.

Baggrunden for lovforslaget er, at Folketinget med vedtagelsen den 4. maj 2006 af et beslutningsforslag (B 51), der blev fremsat den 14. december 2005 af Dansk Folkeparti, har opfordret regeringen til at fremsætte lovforslag samt forberede de administrative ændringer, som er nødvendige for at sikre, at udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, der på grund af deres handicap ikke kan gennemgå det traditionelle ungdomsuddannelsessystem, fra og med skoleåret 2007 får et lovfæstet krav på en 3-årig ungdomsuddannelse efter endt grundskole, uanset hvor i landet de har bopæl.

Regeringen har i marts 2006 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal afdække, hvordan unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov kan gennemføre egnede undervisnings- eller uddannelses tilbud efter undervisningspligtens ophør.

Arbejdsgruppen fik efter kommissoriet blandt andet til opgave at beskrive følgende:

- 1) Målgrupperne af unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, herunder størrelse og karakteristika samt variationen i målgruppernes problemer og behov.
- 2) De eksisterende muligheder for og omfanget af vejledning, støtte og særlige tilrettelæggelsesformer m.v. for handicappede i de ordinære ungdomsuddannelser.
- 3) De eksisterende undervisnings- og uddannelses tilbud for målgrupperne af unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov og omfanget af disse tilbud. Det skal belyses, om tilbuddene sigter mod at sætte eleverne i stand til at fortsætte i videre uddannelse eller beskæftigelse og i givet fald, hvilke former for uddannelse eller beskæftigelse tilbuddene sigter mod.
- 4) Modeller for tilvejebringelse af relevante undervisnings- eller uddannelses tilbud til målgrupperne, som kan munde ud i forslag til disponering af den etårige social- og sundhedspulje, som blev afsat i forbindelse med aftalen om finansloven for 2006.
- 5) Undersøge hvordan de ordinære ungdomsuddannelser i højere grad kan rumme unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov.
- 6) De økonomiske konsekvenser af modellerne, som arbejdsgruppen fremkommer med, skal beskrives.

Arbejdsgruppen, der bestod af repræsentanter fra Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Socialministeriet og Undervisningsministeriet, afgav i september 2006 et arbejdsrapport.

2. De hidtidige ungdomsuddannelsesforløb

Efter de gældende bestemmelser i lov om specialundervisning for voksne har alle amtsråd tilbudt ungdomsuddannelsesforløb til unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov. Tilbuddene har dog varieret meget for så vidt angår varighed og indhold.

Som følge af regeringens aftale fra juni 2004 med Dansk Folkeparti om en strukturreform iværksatte Undervisningsministeriet i 2005 en kortlægning af voksenspecialundervisningen. Kortlægningen resulterede i rapporten ”Kortlægning af specialundervisning for voksne”, Rambøll, november 2005.

Det fremgår af rapporten, at der i 2004 var i alt 840 personer i et fuldtidsundervisningstilbud efter lov om specialundervisning for voksne.

Aldersmæssigt fordelte gruppen sig på følgende:

18 procent i alderen til og med 17 år.

55 procent i alderen 18-19 år.

27 procent i alderen 20 år eller ældre (typisk højst op til 25 år).

Amtskommunernes tilbud om et ungdomsuddannelsesforløb er i de fleste tilfælde af et til tre års varighed med et ugentligt timetal mellem 10 og 30 timer. De fleste amtskommuner (10 amtskommuner) har dog tilbud med ugentlige timetal på over 21 timer. Nogle amtskommuner har kun givet ungdomsuddannelsesforløbet som kortvarende kursustilbud eller tilbud i tilknytning til sociale tilbud.

Tilbuddet om et ungdomsuddannelsesforløb er ifølge rapporten hovedsageligt blevet givet til unge udviklingshæmmede. Herudover er tilbuddet blevet givet til andre unge med særlige behov. Denne gruppe omfatter unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade. Tilbuddene om et ungdomsuddannelsesforløb er som alle andre uddannelsesstilbud efter lov om specialundervisning for voksne givet efter visitation.

Med kommunalreformen overtager kommunalbestyrelserne amtsrådenes forpligtelse til at sørge for, at personer med fysiske eller psykiske handicap efter undervisningspligtens ophør kan få specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap, jf. § 2 i lov nr. 592 af 24. juni 2005 om lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love. Der er dog mulighed for, at regionsrådet kan oprette og drive særlige ungdomsuddannelsesforløb, hvis det fremgår af rammeaftalen mellem regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen.

Med lovændringen får kommunerne med virkning fra den 1. januar 2007 det fulde finansieringsansvar for al specialundervisning for voksne, herunder finansieringen af de hidtidige ungdomsuddannelsesforløb.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Ungdomsuddannelsens indhold

Med forslaget sikres unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov efter undervisningspligtens ophør et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov. Gruppen andre unge med særlige behov omfatter blandt andet unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade.

Ungdomsuddannelsen omfatter kun de unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte.

Ungdomsuddannelsen skal ikke blot være en videreførelse af undervisningen i folkeskolen, men udgøre et springbræt til voksentilværelsen, hvor den unge udvikles med henblik på en så selvstændig voksentilværelse som mulig. Dette indebærer, at ungdomsuddannelsen skal indeholde både elementer af almen dannelse, udvikling af særlige evner og interesser samt møder med den praktiske virkelighed. Desuden skal ungdomsuddannelsen give den unge kompetencer til eventuel videre uddannelse og beskæftigelse.

Ungdomsuddannelsen skal udgøre en ny start i den unges liv, hvor muligheder og færdigheder afprøves. Samtidig skal ungdomsuddannelsen give den unge tilknytning til et ungdomsmiljø, hvor der kan gøres nye sociale erfaringer. Kommunalbestyrelsen sikrer, at unge, der har forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte, orienteres om ungdomsuddannelses tilbuddet. Orienteringen skal ske i forbindelse med, at den unge afslutter undervisningen i folkeskolen eller i en fri grundskole. Adgangen til ungdomsuddannelsen sker gennem Ungdommens Uddannelsesvejledning, der blandt andet skal foretage en vurdering af, om den unge har mulighed for at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte. Det er kommunalbestyrelsen, i praksis den kommunale forvaltning, der på grundlag af en indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning træffer beslutning om den unges optagelse på ungdomsuddannelsen.

Uddannelsen indledes med et afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse. I forbindelse med afklaringsforløbet udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning sammen med den unge og forældrene en individuel uddannelsesplan, som indeholder en oversigt over de aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold, som den unge skal tilbydes under uddannelsen. Der kan i uddannelsesplanen også indgå elementer, der leveres af daghøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, højskoler, produktionsskoler, erhvervsskoler m.v.

I uddannelsesplanen skal der sigtes mod progression i den enkelte unges udvikling, og der skal fokuseres på den unges potentialer i forhold til eventuel videre uddannelse og/eller beskæftigelse.

Ungdomsuddannelsen forudsætter et tæt samspil med de øvrige ungdomstilbud, således at den unge i videst muligt omfang får mulighed for at indgå i disse, og således at de får adgang til et mere varieret udbud af aktiviteter, end den enkelte uddannelsesinstitution kan tilbyde. Ungdomsuddannelsen erstatter ikke de eksisterende ungdomstilbud, men supplerer disse, således at den unge opnår optimale muligheder for at gennemføre et samlet forløb.

Med henblik på at sikre et ensartet ungdomsuddannelsesstilbud indeholder forslaget et krav om, at undervisningstimetallet for ungdomsuddannelsesstilbuddet mindst skal udgøre 840 timer a 60 minutter årligt.

Varigheden af ungdomsuddannelsen er 3 år, men med mulighed for, at den unge efter eget ønske eller på grund af sygdom m.v. kan afbryde uddannelsen. Det samlede uddannelsesforløb kan således strække sig over mere end 3 år, hvis dette er hensigtsmæssigt. Herved imødekommes hensynet til den unges særlige behov samt et eventuelt samspil med andre foranstaltninger, fx foranstaltninger i socialt regi. Uddannelsen afsluttes med et afgangsbrev for de opnåede færdigheder og kompetencer.

Ungdomsuddannelsen erstatter ikke forsørgelsesmæssige foranstaltninger eller andre sociale ydelser, men er en uddannelse, der giver den enkelte unge mulighed for at opnå personlige, sociale og faglige kompetencer til selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet og til videre uddannelse og beskæftigelse.

Efter forslaget får de unge mulighed for at indbringe kommunalbestyrelsens afgørelser for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a i lov om folkeskolen.

Kommunernes virksomhed i henhold til lovforslaget er også omfattet af det almindelige tilsyn med kommunalforvaltningen. Efter kommunalreformen varetages tilsynet af den regionale statsforvaltning. Statsforvaltningernes tilsyn vedrører alene lovligheden af kommunale beslutninger og altså ikke spørgsmål om beslutningernes rimelighed eller hensigtsmæssighed.

3.2. Styrelsen af ungdomsuddannelsen

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at sørge for, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov efter undervisningspligtens ophør tilbydes en 3-årig ungdomsuddannelse.

Ud over bestemmelserne om kommunalbestyrelsens tilbud indeholder lovforslaget kun bestemmelser om ungdomsuddannelsens formål, adgangen til og indholdet af ungdomsuddannelsen, befordring, forsøg og klageadgang. Bestemmelserne om styrelsesregler for kommunale uddannelsesinstitutioner fremgår af lov om specialundervisning for voksne. Det samme gælder lovens bestemmelser om udgifter. Efter den 1. januar 2007 afholder kommunalstyrelsen de med undervisningsvirksomheden forbundne udgifter, herunder udgifterne ved undervisning på de regionale uddannelsesinstitutioner.

Kommunalbestyrelsen kan selv tilrettelægge uddannelsen eller efter aftale overlade tilrettelæggelsen til en anden kommunalbestyrelse eller til en skole, herunder daghøjskoler, efterskoler, erhvervsskoler, husholdningsskoler, håndarbejds-skoler, højskoler, produktionsskoler m.v., jf. § 1, stk. 7, i lov om specialundervisning for voksne. Kommunalbestyrelsen kan også efter aftale med regionsrådet overlade tilrettelæggelsen til en regional uddannelsesinstitution.

4. Henvisninger til relevante numre af Folketingstidende

Forslaget til lov nr. 301 af 8. juni 1978 om specialundervisning for voksne. Folketingstidende 1977-78, Folketingets Forhandlinger spalte 5439, 6552, 11216 og 11467, Tillæg A spalte 3821, Tillæg B spalte 1203 og Tillæg C spalte 685. Forslaget til lov nr. 280 af 8. maj 1991 om ændring af lov om specialundervisning for voksne, der blev fremsat som lovforslag nr. L 115. Folketingstidende 1990-91, 2. samling, Folketingets Forhandlinger spalte 1238, 1706, 4962 og 5082, Tillæg A spalte 2671, Tillæg B spalte 419 og Tillæg C spalte 363. Forslaget til § 2 i lov nr. 592 af 24. juni 2005 om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love, der blev fremsat som lovforslag nr. L 108. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, Folketingets Forhandlinger

spalte 1105, 4572 og 4919, Tillæg A spalte 4117, Tillæg B spalte 1373, 1585 og 1637 og Tillæg C spalte 869.

5. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Vurderingen af lovforslagets økonomiske konsekvenser er baseret på en nettoopgørelse, der forudsætter, at udgifterne til de nuværende amtslige tilbud medgår til finansieringen. De samlede amtslige udgifter til målgruppen er opgjort til 587 mio. kr. årligt, og den årlige tilgang til de amtslige uddannelsesforløb er opgjort til 1.364 personer, hvilket svarer til 2,3 procent af en årgang. Da målgruppen ikke i sig selv forøges som følge af forslaget, anses det for sandsynligt, at der med et 3-årigt forløb vil opnås en aktivitet på 4.092 årselever.

Praktik og værkstedsaktiviteter m.m. samt individuel rådgivning og vejledning indgår i den samlede time-talsramme på 2.520 undervisningstimer for hele forløbet. Det samlede udgiftsniveau er opgjort til 175.000 kr. pr. årselev. Heri indgår udgifter til befordring, undervisningsmaterialer og udstyr samt særlige hjælpemidler og støtteforanstaltninger m.v. Endvidere er anvendt en budgetteringsforudsætning om i gennemsnit 6 elever pr. hold, og at der sker løbende udslusning fra uddannelses tilbuddet i et omfang, der svarer til en samlet aktivitetsreduktion på 8 procent. Med denne forudsætning indregnet i enhedsudgiften, reduceres udgiftsniveauet til 160.900 kr. pr. årselev.

Forventede nettoudgifter ved fuld indfasning (2006 prisniveau):

Bruttoudgift (det foreslåede 3-årige tilbud)	716 mio. kr.
Mindreudgift (de nuværende amtslige tilbud)	-587 mio. kr.
Mindreudgift ved aktivitetsreduktion svarende til 8 procent	-57 mio. kr.
Nettoudgift (2006 prisniveau)	72 mio. kr.

Der er forudsat en glidende overgang mellem de mindreudgifter, der frigøres ved udfasning af eksisterende tilbud, og de merudgifter der opstår ved indfasning af de nye tilbud. Personer, der aktuelt er i uddannelses tilbud, kan herved få det hidtidige forløb indregnet i et samlet 3-årsforløb.

Nettoudgiftsprofilen forventes herefter være følgende (2007-prisniveau):

(mio. kr.)	2007	2008	2009	2010
2007 prisniveau	31	74	74	74

I forbindelse med kommunalreformen overføres den hidtidige amtslige forpligtelse til at give uddannelses tilbud til målgruppen til kommunerne, dvs. at amternes aktuelle udgifter er indeholdt i den bloktilskudsregulering, der som følge af kommunalreformen overføres fra det amtslige til det kommunale bloktilskud fra 2007. Kommunerne kompenseres derfor som følge af forslaget for ovenfor nævnte nettoudgifter. Der vil snarest blive indledt forhandlinger med de kommunale parter om forslagets reguleringsmæssige følger.

Ved aftale 23. oktober 2006 om udmøntning af satspuljen for 2007-10 på det sociale område er der afsat bevilling til finansiering af det foreslåede tilbud. Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for staten og regionerne.

6. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Der henvises til punkt 5.

7. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

8. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

9. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget pålægger kommunalbestyrelsen at sørge for ungdomsuddannelsen, således at beslutninger om ungdomsuddannelsen træffes så tæt på borgeren som muligt.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Høring

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været sendt til høring hos følgende organisationer m.v.:

Børne- og Kulturchefforeningen, Center for Ligebehandling af Handicappede, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Industri, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Invalidorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Forbundet for Pædagoger og Klubfolk (BUPL), Foreningen af Daghøjskoler i Danmark, Foreningen af Forstandere og Ledere ved Sprogcentre, Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler, Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler, Foreningen af Produktionsskoler og Produktionshøjskoler, Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske Skoler, Forstanderforeningen for VUC, Forstandersamrådet ved den Amtskommunale Specialundervisning for Voksne, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere (LVU), Landsforeningen Ligeværd, Landsforeningen LEV, Landsorganisationen i Danmark, Lærernes Centralorganisation, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Speciallærerforeningen af 1981, Ungdomsskolernes Udviklingscenter.

13. Vurdering af konsekvenserne af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	74 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Kommunerne skal sørge for, at unge med særlige behov tilbydes en 3-årig ungdomsuddannelse
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Beslutningerne om ungdomsuddannelsen træffes så tæt på borgerne som muligt	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Formålet med ungdomsuddannelsen

Til § 1

Det præciseres i bestemmelsen, at formålet er at give unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse, der er i videst muligt omfang tilrettelægges under hensyntagen til den unges kvalifikationer, modenhed og interesser. Målet er, at den unge ud over faglige kompetencer også opnår personlige og sociale kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt. Ungdomsuddannelsen skal også give de unge kompetencer til eventuel videre uddannelse og til beskæftigelse.

Endvidere foreslås det, at ungdomsuddannelsen forbeholdes de unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Hensigten er at præcisere, at ungdomsuddannelsen kun retter sig mod unge, der ikke har denne mulighed, selv om der ydes specialpædagogisk støtte.

Til kapitel 2

Kommunalbestyrelsens tilbud om en ungdomsuddannelse

Til § 2

Med bestemmelsen får unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov et retskrav på en ungdomsuddannelse. Det er kommunalbestyrelsen, der skal sørge for, at de omhandlede unge får et tilbud om en ungdomsuddannelse.

Tilbuddet skal gives i forbindelse med, at den unge afslutter folkeskolen eller en fri grundskole, jf. § 3, stk. 2. Unge, der går i 10. klasse, skal således først have tilbuddet i forbindelse med afslutningen af 10. klasse. Tilbuddet skal afgives i så god tid, at den unge kan påbegynde ungdomsuddannelsen i fortsættelse af undervisningen i folkeskolen m.v. Den unge kan modtage tilbuddet om en ungdomsuddannelse indtil det fyldte 25. år. Efter forslaget § 10 er der mulighed for, at unge, der afbryder uddannelsen efter eget ønske eller på grund af sygdom, m.v., kan genoptage ungdomsuddannelsen. I så fald kan kommunalbestyrelsen forlange, at der skal ske en ny visitation efter § 3, stk. 1 og 2.

Ungdomsuddannelsen kan finde sted på kommunale uddannelsesinstitutioner, der drives efter lov om specialundervisning for voksne. Kommunalbestyrelsen kan også efter aftale overlade tilrettelæggelsen af ungdomsuddannelsen til en anden kommunalbestyrelse. Desuden kan kommunalbestyrelsen efter aftale overlade tilrettelæggelsen af ungdomsuddannelsen til andre skoleformer, herunder daghøjskoler, efterskoler, erhvervsskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, højskoler, produktionsskoler m.v., jf. § 1, stk. 7, i lov om specialundervisning for voksne.

Efter lovforslaget har regionsrådet ikke mulighed for at tilbyde unge en ungdomsuddannelse efter denne lov. Kommunalbestyrelsen kan dog efter aftale med regionsrådet overlade tilrettelæggelsen af ungdomsuddannelsen til regionsrådet under forudsætning af, at regionsrådet har oprettet et ungdomsuddannelsesstilbud i henhold til lov om specialundervisning for voksne. Efter denne lov skal regionsrådets pladser ved ungdomsuddannelsen fremgå af den årlige rammeaftale mellem regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen, jf. 6 h i lov om specialundervisning for voksne.

Til kapitel 3

Fremgangsmåden ved fremsættelse af ungdomsuddannelsesstilbuddet og indholdet af ungdomsuddannelsen

Til § 3

Efter de gældende regler i lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv skal Ungdommens Uddannelsesvejledning sørge for, at den unge og forældrene orienteres om ungdomsuddannelsen, medens den unge

går i folkeskolen, herunder i specialklasser og specialskoler. Det er derfor forudsat, at den unge og forældrene allerede på forhånd er orienteret om ungdomsuddannelsen.

I stk. 1 præciseres det, at kommunalbestyrelsen i fortsættelse af den orientering, der er givet i folkeskolen, har en særlig oplysningsforpligtelse over for de unge, der kan falde inden for målgruppen af denne lov. Det er ikke hensigten, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med orienteringen konkret skal vurdere, om den enkelte unge falder inden for målgruppen.

Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har forudsætninger for at følge ungdomsuddannelsen med udbytte. Afgørelsen træffes efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning. Ungdommen Uddannelsesvejledning kan i nødvendigt omfang inddrage andre sagkyndige fra kommunen eller andre kommuner, herunder pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget. Indstillingen skal blandt andet indeholde en vurdering af den unges mulighed for at gennemføre en traditionel ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte. Det er kun unge, der ikke har denne mulighed, som er omfattet af loven, jf. lovforslaget § 1, stk. 2. Alle udviklingshæmmede unge og andre unge med særlige behov har hermed mulighed for at deltage i en ungdomsuddannelse. Desuden skal indstillingen indeholde en foreløbig uddannelsesplan.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at optagelsen på de amtskommunale ungdomsuddannelsesforløb også skete efter en vurdering af, om den pågældende havde forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte.

Bestemmelsen indeholder desuden en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved fremsættelse af tilbud om ungdomsuddannelsen m.v., hvis det skulle vise sig et behov herfor. Der vil i medfør af bemyndigelsen kunne fastsættes retningslinjer for, hvornår der ud over ved skoleårets begyndelse kan optage unge på ungdomsuddannelsen. Desuden vil der kunne fastsættes retningslinjer for inddragelse af den unge og forældrene i forbindelse med tilbuddet, skriftlighed ved fremsættelsen af tilbuddet og tidsforløbet for fremsættelsen af tilbuddet.

Til § 4

Efter forslaget skal ungdomsuddannelsen i videst muligt omfang tilrettelægges individuelt. Uddannelsen skal udgøre et planlagt og koordineret forløb.

Uddannelsen indeholder et afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse. Varigheden af afklaringsforløbet fastsættes efter en konkret vurdering af, i hvilket omfang den unge har behov herfor. I forbindelse med afklaringsforløbet udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning en individuel uddannelsesplan, der indeholder de aktiviteter, som den unge skal tilbydes.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at det planlagte uddannelsesforløb for den enkelte unge følges af uddannelsesinstitutionerne.

Der vil i en bekendtgørelse blive fastsat nærmere regler om uddannelsesplanen.

Det vil blandt andet komme til at fremgå af bekendtgørelsen, at uddannelsesplanen skal indeholde en almindelig del, en specifikt målrettet del og en praktisk del. Den almindelige del skal især rette sig mod den sociale og personlige udvikling kombineret med samfundsfag. Den specifikt målrettede del skal støtte udviklingen af den unges interesser og evner og særlige færdigheder. Den praktiske del skal give den unge lejlighed til at udvikle og afprøve sine muligheder og kompetencer uden for det undervisningsmæssige miljø. Uddannelsesforløbet sikrer således, at den unges muligheder for beskæftigelse og fortsat uddannelse afklares og udvikles med henblik på et så selvstændigt voksenliv som muligt.

Det fremgår af forslaget, at der i uddannelsesplanen kan indgå elementer, der leveres af daghøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, højskoler, produktionsskoler, erhvervsskoler, værksteder og andre institutioner. Hvis uddannelsesplanen indeholder sådanne elementer, er det kommunalbestyrelsen, der afholder undervisningsudgifterne for den unge. Ved henvisning til tilbud på statsligt finansierede uddannelser vil kommunen således skulle afholde udgifter til særlig tilrettelagte forløb, supplerende undervisnings-

tilbud m.v., som ikke finansieres af de ordinære statslige taxametertilskud og eventuelt særlige tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk støtte m.v.

For så vidt angår efterskolerne kan henvisningen af den unge kun ske til kurser og lignende, der er på ungdomsuddannelsesniveau. Henvisningen kan således ikke ske til kurser og lignende, der svarer til folkeskolens 8., 9. og 10. klassetrin. Det samme gælder henvisning af unge til husholdningsskoler og håndarbejdsskoler for så vidt angår 10. klassetrin.

Til § 5

Efter forslaget består ungdomsuddannelsen af elementer af undervisning og praktiske aktiviteter, herunder praktik i virksomheder og institutioner.

Uddannelsen gives inden for følgende områder:

- 1) Aktiviteter der fremmer den unges personlige udvikling og mulighed for at deltage selvstændigt og aktivt i samfundslivet. Der kan fx indgå undervisning i dansk, matematik, edb og samfundsorientering.
- 2) Aktiviteter der fremmer den unges evne til at indgå i sociale sammenhænge og til at få et selvstændigt og aktivt fritidsliv samt fag og aktiviteter, der er rettet mod udvikling af kompetencer til brug i bo-, uddannelses- og/eller beskæftigelsessituationer. Der kan fx indgå undervisning i madlavning, husholdning, økonomi, idræt, musik, kommunikation samt orientering om anvendelse af offentlige tilbud, herunder biblioteker.

De praktiske aktiviteter, herunder praktik, skal bidrage til at opfylde målene i uddannelsesplanen ved at bringe den unge viden om og færdigheder i forskellige arbejdsfunktioner og lignende, der sikrer kvalifikationer, der er relevante på arbejdsmarkedet eller for udviklingen af de personlige kompetencer.

Forslaget indeholder desuden en hjemmel for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om undervisningen og de praktiske aktiviteter, herunder praktik, hvis der skulle blive behov herfor.

Til § 6

For at sikre et ensartet tilbud foreslås det, at undervisningstimetallet for ungdomsuddannelsen fastsættes til at udgøre mindst 840 timer a 60 minutter årligt, svarende til 28 lektioner a 45 minutter i 40 uger.

Desuden foreslås det fastsat, at de praktiske aktiviteter, herunder praktik, højst kan udgøre 280 timer årligt. Grunden hertil er et ønske om, at praktikdelen ikke må udgøre en for stor andel af det samlede uddannelsesforløb. Der er dog mulighed for, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra den unge og forældrene kan fravige bestemmelsen, nær særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste.

Efter § 4, stk. 4, kan der i ungdomsuddannelsen indgå elementer, der leveres af daghøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, højskoler, produktionsskoler, erhvervsskoler, værksteder m.v. Disse elementer af uddannelsen foreslås at indgå i det årlige undervisningstimetallet med 4,2 timer pr. dag. Det samme gælder for praktik i virksomheder og institutioner.

Til § 7

Efter forslaget kan den unge efter eget ønske eller på grund af sygdom m.v. afbryde ungdomsuddannelsen. Ved genoptagelsen kan kommunalstyrelsen stille krav om, at der foretages en ny visitation. I forbindelse med genoptagelsen kan det desuden blive aktuelt, at Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen.

Til § 8

Ved afslutningen af uddannelsen skal der udstedes et kompetencepapir (afgangsbevis), der indeholder en beskrivelse af de opnåede kompetencer og i hvilket omfang, den unge har opfyldt målene for uddannelsen og for de enkelte uddannelsesdele. For unge, der afbryder ungdomsuddannelsen, skal der ligeledes udstedes et afgangsbevis for de dele af uddannelsen, som er færdiggjort.

Der vil ved bekendtgørelse blive fastsat nærmere regler om kompetencepapirernes udformning og indhold, herunder hvilke elementer der skal indgå i kompetencepapirerne.

Til § 9

Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen sørge for eller afholde udgifterne til fornøden befordring mellem hjem eller fast aflastningshjem og uddannelsesinstitution eller praktiksted. Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om art og omfang af befodringsbehovet på grundlag af en lægeerklæring eller anden sagkyndig udtalelse.

Kommunalbestyrelsen kan efter forslaget også henvise den unge til at benytte offentlige befodringsmidler i det omfang, at den unges handicap tillader det, og det ikke medfører urimelig lang befodrings- og ventetid.

Forslaget indeholder desuden en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte særlige regler om befodrning, herunder om befodrning i tilfælde af forbigående sygdom.

Det vil blandt andet komme til at fremgå af reglerne, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om art og omfang af befodringsbehovet på grundlag af en lægeerklæring eller anden sagkyndig udtalelse om den pågældendes egen befodrningsevne. Der vil også blive fastsat regler om befodrning af ledsager i de tilfælde, hvor det er nødvendigt, at den unge ledsages under befodrningen.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, hvornår unge, der ikke har et særligt befodringsbehov, kan få befodringsgodtgørelse.

Til § 10

Efter forslaget skal alle nødvendige undervisningsmidler vederlagsfrit stilles til rådighed for deltagerne.

Til § 11

Det er fundet hensigtsmæssigt, at der indsættes en særlig bestemmelse om forsøgsvirksomhed m.v., hvorefter undervisningsministeren kan godkende, at lovens bestemmelser bortset fra formålsbestemmelsen kan fraviges for at fremme forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde.

Forslaget indeholder desuden en hjemmel for undervisningsministeren til at yde tilskud til forsøgsvirksomhed m.v.

Til § 12

Det er kommunalbestyrelsen, der har det endelige ansvar for uddannelsstilbuddet. Uanset om uddannelsen foregår på en af kommunens egne uddannelsesinstitutioner eller på en anden institution, vil det derfor altid være muligt at indbringe ethvert spørgsmål for den ansvarlige kommunalbestyrelse om gennemførelsen af uddannelsen. De kommunale tilsynsmyndigheder påser, at kommunalbestyrelsen overholder lovgivningen.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens afgørelser om tilbud eller afslag på tilbud om en ungdomsuddannelse skal kunne indbringes af den unge for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a i lov om folkeskolen. Den unge kan også indbringe kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen for klagenævnet.

Til § 13

Med bestemmelsen sigtes der navnlig på oplysninger, som er nødvendige i forbindelse med påtænkte ændringer af loven. Desuden er der i stk. 2 indsat en hjemmel for undervisningsministeren til at kræve oplysninger til indberettet elektronisk og hjemmel til at fastsætte regler herom. Desuden foreslås det, at undervisningsministeren får hjemmel til at fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder samt om anvendelse af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysningerne.

Til kapitel 6

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Til § 14

Loven foreslås at træde i kraft den 1. august 2007.

Lovforslaget om en ungdomsuddannelse til unge med særlige behov er en nyskabelse, og det kan derfor blive nødvendigt med senere justeringer. Ungdomsuddannelsen foreslås derfor løbende evalueret. Evalueringen vil blive afsluttet endeligt efter 4 års forløb, således at der foreligger et resultat af evalueringen til brug for udarbejdelsen af et lovforslag i folketingsåret 2011-2012.

Til § 15

Efter forslaget er unge, der inden den 1. august 2007 har gennemført et ungdomsuddannelsesforløb efter lov om specialundervisning, ikke omfattet af loven. Dette gælder også, selv om ungdomsuddannelsesforløbet har haft en kortere varighed end tre år.

Unge, der har påbegyndt et ungdomsuddannelsesforløb i henhold til lov om specialundervisning for voksne, men ikke afsluttet uddannelsen inden den 31. juli 2006, foreslås derimod omfattet af denne lov. Dette indebærer, at der blandt andet skal udarbejdes en uddannelsesplan for disse unge i henhold § 6, stk. 2. Ved udarbejdelsen skal der tages hensyn til, at ungdomsuddannelses tilbuddet afkortes med den periode, hvor den pågældende har deltages i et ungdomsuddannelsesforløb efter lov om specialundervisning for voksne.

Til § 16

Efter forslaget gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.